

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2016-11-30

U2016/05181/GV

Utbildningsdepartementet

Vissa skollagsfrågor - del 4

Förord

Skollagen (2010:800) trädde i kraft den 1 augusti 2010 och har tillämpats på utbildning och annan verksamhet från och med den 1 juli 2011. Skollagen är mycket omfattande och under den tid den hittills har tillämpats har det uppmärksammats ett behov av att se över ett antal frågor i lagen. Den 29 januari 2013 uppdrog Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) åt Ingegärd Hilborn och Mikael Hellstadius att biträda departementet med att utarbeta förslag till vissa ändringar av skollagen (U2013/467/SAM). Uppdraget har genomförts i form av en arbetsgrupp (U 2013:C). Ingegärd Hilborn deltog i arbetsgruppens arbete t.o.m. 2014 och Mikael Hellstadius t.o.m. den 10 april 2015. Under perioden den 1 juni 2013–30 november 2014 har även ämnessakkunniga Linnea Svenander ingått i arbetsgruppen. Denna promemoria är baserad på det underlag som arbetsgruppen har tagit fram.

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning.....	5
1. Författningsförslag.....	7
1.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	7
2. Ett godkännande som enskild huvudman och beslut om rätt till bidrag ska återkallas under vissa förutsättningar	16
2.1 Statens skolinspektion vill i vissa fall kunna återkalla ett godkännande av en huvudman utan att behöva utfärda ett föreläggande.....	16
2.2 Den nuvarande regleringen.....	16
2.3 Ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag ska återkallas om verksamhet inte bedrivs, om den enskilde begär det eller om denne försätts i konkurs eller i tvångslikvidation	19
3. Bestämmelserna om registerkontroll bör både göras integritetsvänligare och utökas till att omfatta gymnasieskolan och gymnasiesärskolan	26
3.2 Närmare om den nuvarande regleringen.....	27
3.3 Det ska räcka med att visa upp registerutdraget	31
3.4 Registerkontroll ska vara obligatorisk även inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan	33
4. Bestämmelserna om mottagande av elever i fristående gymnasiesärskolor bör justeras	37
4.1 Bestämmelserna om att inhämta ett yttrande från en elevs hemkommun inför mottagande av en elev i gymnasiesärskolan gäller endast kommunala huvudmän	37
4.2 Den nuvarande regleringen.....	37
4.3 Även enskilda huvudmän ska inhämta ett yttrande från elevens hemkommun inför mottagande av elever i huvudmannens gymnasiesärskola	39
5. Undantagsbestämmelserna vid betygssättning ska vara enhetliga för de olika skolformerna på gymnasial nivå	41
5.1 Det är olämpligt att lärares möjlighet att göra undantag från vissa bestämmelser vid betygssättning beror på vilken skolform eleverna går i	41
5.2 Den nuvarande regleringen.....	41

5.3 Vid betygssättning på gymnasial nivå ska det vara möjligt att bortse från enstaka delar av kunskapskraven.....	42
6. Bestämmelserna om betygsrätt vid undervisning utanför skolväsendet bör justeras.....	44
6.1 Det saknas en bestämmelse om betygsrätt för kommuner vid distansundervisning utanför skolväsendet.....	44
6.2 Närmare om den nuvarande regleringen	44
6.3 Kommuner ska kunna få betygsrätt vid distansundervisning av utlandssvenska elever som varaktigt vistas utomlands	47
7. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	50
8. Konsekvenser.....	52
8.1 Ekonomiska konsekvenser för staten	52
8.2 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna.....	54
8.3 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen	55
8.4 Konsekvenser för enskilda huvudmän	57
8.5 Konsekvenser för barn och elever	59
8.6 Konsekvenser för den personliga integriteten	61
8.7 Konsekvenser för jämställdhet och integration	61
8.8 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.....	61
9. Författningskommentar	62
9.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen.....	62
Referenser	72

Sammanfattning

Denna promemoria innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800).

Bestämmelserna om när ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag ska återkallas ska kompletteras

De bestämmelser som finns i dag om när återkallelse av godkännande av enskild som huvudman för utbildning inom skolväsendet eller av beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg kan ske, är inte tillräckligt omfattande för att systemet ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Det föreslås därför att dessa bestämmelser kompletteras på följande sätt. Ett av Skolinspektionen beslutat godkännande av enskild som huvudman för utbildning inom skolväsendet ska återkallas helt eller delvis, om inte utbildningen har startat senast vid början av det läsår som inleds senast två år efter det första läsår som godkännandet avser. Ett av en kommun beslutat godkännande av en enskild som huvudman för en fristående förskola eller beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg ska återkallas, om verksamheten inte har startat senast två år efter den första tidpunkt som godkännandet eller beslutet avser. Ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag ska också återkallas om verksamheten i annat fall inte har bedrivits under en tid av två år. Om det finns särskilda skäl för den enskilde huvudmannen att inte bedriva verksamhet under längre tid än två år, ska dock godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag inte återkallas på dessa grunder. Ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag ska också återkallas om huvudmannen begär det eller om huvudmannen försätts i konkurs eller i tvångslikvidation.

Bestämmelserna om registerkontroll ska göras integritetsvänligare och kompletteras

Skollagens nuvarande bestämmelser om registerkontroll omfattar personer som anställs eller på annat sätt erbjuds arbete, tilldelas plats för verksamhetsförlagd utbildning eller för arbetspraktik eller andra programinsatser inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program i förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och de obligatoriska skolformerna samt inom annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen. Det föreslås att skollagen ändras så att det ska räcka med att den person som registerkontrollen omfattar, i stället för att lämna ett utdrag ur belastningsregistret, visar upp ett sådant utdrag för den som erbjuder anställningen eller tilldelar platsen. Vidare ska registerkontrollen dokumenteras av den som beslutar om att anlita eller ta emot någon i verksamheten genom att en anteckning om att utdraget har visats upp görs, i stället för att registerutdraget tas emot och arkiveras. Det föreslås även att bestämmelserna ska gälla för den som erbjuds anställning inom gymnasie- eller gymnasiesärskolan.

Bestämmelserna om att yttrande ska inhämtas från en sökandes hemkommun inför mottagande i gymnasiesärskola ska även gälla enskilda huvudmän

Det föreslås att huvudmannen för en fristående gymnasiesärskola, på motsvarande sätt som krävs av en kommunal huvudman för en gymnasiesärskola, ska hämta in ett yttrande från den sökandes hemkommun innan en sökande tas emot. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida sökanden tillhör gymnasiesärskolans målgrupp. Om sökanden har sökt till ett individuellt program ska yttrandet även innehålla uppgifter om huruvida sökanden bedöms ha förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program och om det finns en överenskommelse mellan den enskilde huvudmannen och elevernas hemkommun om bidrag för sökandens utbildning.

Bestämmelserna om undantag vid betygssättning på gymnasienivå ska vara enhetliga för de olika skolformerna

Dagens bestämmelser i skollagen om undantagsbestämmelser vid betygssättning är inte formulerade på samma sätt för de olika skolformerna på gymnasienivå. Det föreslås därför att reglerna om betygssättning i kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna ska ändras så att det, i likhet med vad som gäller vid betygssättning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, ska få bortses från enstaka delar av kunskapskraven om det finns särskilda skäl. Sådana delar av kunskapskraven som rör säkerhet eller hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska alltid uppfyllas. Detta ska gälla såväl i vuxenutbildningen som i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Bestämmelserna om betygsrätt ska ändras så att kommuner kan få sådant tillstånd vid distansundervisning utanför skolväsendet

Både kommunala och enskilda huvudmän kan enligt gällande bestämmelser sluta avtal med Skolverket om att anordna distansundervisning för utlandssvenska elever som varaktigt vistas utomlands. Det är dock bara enskilda som kan få tillstånd om att få sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg, gymnasieexamen och intyg enligt de bestämmelser som gäller för skolväsendet (betygsrätt) vid sådan distansundervisning utanför skolväsendet. Det föreslås därför att kommuner, i likhet med enskilda, ska kunna få betygsrätt när det gäller distansundervisning av utlandssvenska elever som varaktigt vistas utomlands. Bemyndigandet i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om betygsrätt för enskilda och om att en myndighet ska få besluta om sådana frågor, utvidgas inte bara till att även omfatta föreskrifter om att kommuner ska kunna få betygsrätt, utan bemyndigandet begränsas samtidigt till att endast gälla för regeringen. Dessutom föreslås att regeringen ska få meddela ytterligare föreskrifter om vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att sådana beslut ska få fattas.